

SYL

TRUE COST

**Mikä on Suomessa
opiskelemisen inhimillinen
hintansa kansainväliselle
opiskelijalle?**

Mikä on Suomessa opiskelemisen inhimillinen hinta kansainväliselle opiskelijalle?

Suomalaisissa korkeakouluissa opiskelevien kansainvälisten opiskelijoiden määrän kasvaessa on näiden opiskelijoiden taloudellisen aseman heikkeneminen ja työllistymishaasteet nousseet julkiseen keskusteluun. Kansainväliset opiskelijat kohtaavat haasteita työllistymisessä sekä opintojensa aikana että valmistumisen jälkeen, mikä heijastuu luonnollisesti myös opiskelijoiden toimeentuloon.

Julkaisimme vuonna 2025 kyselytutkimuksen “Millä hinnalla? Kansainväliset korkeakouluopiskelijat Suomessa”, jossa kansainväliset opiskelijat nostivat esiin heidän kokemuksia opintoihin, työllistymiseen ja integroitumiseen liittyen sekä tulevaisuuden näkymiin Suomessa. Tutkimuksen toteutti Opiskelun ja koulutuksen tutkimussäätiö Otus ja tilaajina toimivat SYL ja SAMOK.

Vuonna 2026 jatkoimme SYLissä perehtymistä erityisesti kansainvälisten opiskelijoiden työllistymiseen ja toimeentuloon liittyviin kysymyksiin ja haastattelimme 16 kansainvälistä opiskelijaa kuullaksemme suoraan, millaisia kokemuksia heillä on liittyen työllistymiseen, toimeentuloon ja elämään “maailman onnellisimmassa maassa”.

Haastatteluista selvisi, että Suomea arvostetaan ja suurin osa haluaisi jäädä valmistumisen jälkeen Suomeen, mutta työllistyminen ja toimeentulo aiheuttavat isoja haasteita. Ahdas taloudellinen asema ja puuttuvat turvaverkot johtavat siihen, että kokemus Suomesta maailman onnellisimpana maana särkyy. Kysymme onko Suomi aidosti maailman onnellisin maa myös kansainvälisille opiskelijoille?

Suomi tavoittelee sitä, että yhä isompi osuus kansainvälisistä opiskelijoista jäisi ja työllistyisi valmistumisen jälkeen Suomeen. Tavoitteen eteen vaaditaan kuitenkin toimia, joilla kansainvälisten opiskelijoiden haasteisiin puututaan.

Kielimuuri, verkostojen puute ja rakenteellinen syrjintä hidastavat työllistymistä

Kielimuuri: Merkittävin este työllistymiselle, jonka lähes kaikki haastatellut mainitsivat. Suomen kielen taitoa vaaditaan usein jopa englanniksi ilmoitetuissa työpaikoissa tai siivous- ja ravintola-alalla. Suomen kielen opetuksen ei koeta aina vastaavan työelämän ja arjen tarpeisiin, sillä usein opetetaan juuri kirjakieltä.

Verkostojen puute: Monet opiskelijat kohtaavat vaikeuksia ”piilotyömarkkinoiden” vuoksi, kun työpaikat täytetään henkilökohtaisten suhteiden kautta julkisten ilmoitusten sijaan.

”Kun tarjoaa mahdollisuuden jollekin, joka muuttaa Suomeen ja tekee valtavan investoinnin ja sitten kuulee, että ’valitettavasti sinulle ei ole mahdollisuuksia, koska et osaa kieltä’, se on todella masentavaa.”

Ulkomailla hankitun osaamisen tunnustaminen: Suomalaiset työnantajat aliarvioivat tai eivät tunnusta ulkomaista työkokemusta ja tutkintoja.

Rakenteellinen syrjintä: Vastaajat kokivat, että ulkomaalaiselta kuulostava nimi heikentää työllistymismahdollisuuksia.

”Työmarkkinat ovat kaikilta vaatimuksiltaan hyvin räätälöityjä syntyperäisille suomalaisille. Tuntuu siltä, että kyseessä on pikemminkin rakenteellinen rasismi kuin räikeä rasismi.”

”Rekrytoijat hylkäävät välittömästi ansioluettelot ja hakemukset, joissa on ulkomaalaisilta kuulostavia nimiä.”

Opintojen aloittaminen Suomessa on valtava investointi

Suomeen muuttaminen on merkittävä investointi, etenkin jos kansainvälinen opiskelija tulee EU- tai ETA-maiden ulkopuolelta.

Alkuvaiheen kustannukset, kuten oleskeluluvat, hakemusmaksut, lukukausimaksut ja muuttokulut, vaihtelivat 2 000 eurosta yli 25 000 euroon opiskelijan lähtömaasta ja mahdollisen perheen koosta riippuen.

Arvio Suomeen muuttamiseen liittyvistä kuluista*	Kustannusarvio euroina
Vastaaja 1	25 000–26 000
Vastaajat 2	18 000–22 500
Vastaajat 3	15 000–20 000
Vastaaja 4	8 000–10 000
Vastaaja 5	7 500
Vastaaja 6 (EU-maasta)	2 400

(*Kaikki haastateltavat eivät osanneet antaa arviota Suomeen muuttamiseen liittyvistä kuluista)

Lukukausimaksut katetaan tarvittaessa omaisuuden myymisellä

EU- ja ETA-maiden ulkopuolelta tuleville opiskelijoille lukukausimaksut aiheuttavat valtavaa taloudellista painetta. Useat haastateltavista raportoivat joutuvansa turvautumaan elinikäisiin säästöihin, perheen tukeen, omaisuuden (kuten maa-alueiden tai talojen) myyntiin voidakseen maksaa lukukausimaksut ja rahoittaa heidän opintonsa Suomessa.

Lukukausimaksujen määrä*	Maksut vuodessa euroina
Vastaaja 1	12 000
Vastaajat 2	10 000
Vastaajat 3	10 000
Vastaaja 4	9 000
Vastaaja 5	8 500
Vastaaja 6	6 000
Vastaaja 7	5 000

(*Kolme vastaajaa kertoi saavansa apurahaa lukukausimaksujen kattamiseksi.)

”Lukukausimaksut eivät ole sen arvoisia. Tämä ei ole Cambridge. Kansainvälisille opiskelijoille on tarjolla niin vähän resursseja, mutta heidän on silti maksettava.”

Puuttuvat turvaverkot aiheuttavat epävarmuutta tulevaisuudesta

Mielenterveysongelmat: Taloudellisen epävakauden ja jatkuvien työpaikkahakemusten hylkäysten yhdistelmä aiheuttaa merkittävää stressiä ja uupumusta haastateltavien keskuudessa. Jotkut opiskelijat kertoivat kärsivänsä vakavasta ahdistuksesta, jatkuvasta pelosta ja epävarmuudesta tulevaisuudestaan Suomessa.

Riittämättömät turvaverkot aiheuttavat ahdistusta: Kansainvälisillä opiskelijoilla ei usein ole oikeutta Kela-etuuksiin. Rahan säästämiseksi jotkut opiskelijat kertoivat jättävänsä aterioita väliin tai kävelevänsä pitkiä matkoja välttääkseen joukkoliikenteen kustannukset.

”Nukun ja herään epävarmuuden vallitessa. En elä, vaan olen vain olemassa.”

Identiteettikriisi: Opiskelijat kyseenalaistavat usein päätöksensä muuttaa Suomeen ja kokevat itsensä ”epäonnistuneiksi”, kun he eivät pysty saamaan työpaikkaa korkeasta koulutustasostaan huolimatta.

Sosiaalinen eristäytyminen: Tarve tehdä ylitöitä selviytyäkseen rajoittaa osallistumista opiskelijaelämään ja verkostoitumiseen, mikä vaikeuttaa entisestään integroitumista.

”Uhrasin työni ja elämäni [kotimaassani] ja käytin kaikki säästöni.”

Kansainväliset opiskelijat peräänkuuluttavat luottamuksen osoittamista heille suomalaiselta yhteiskunnalta

Suurin osa haastateltavista toi esiin halunsa jäädä Suomeen valmistumisen jälkeen rakentamaan tulevaisuuttaan ja suomalaista yhteiskuntaa. Suomi koetaan toimivaksi ja turvalliseksi yhteiskunnaksi. Samaan aikaan monet kuitenkin kokivat, ettei Suomessa arvosteta tai tunnusteta riittävästi sitä osaamista, mitä heillä olisi tarjota. Yhteiskunnallisen keskusteluilmapiirin koettiin myös jyrkentyneen maahanmuuttajia kohtaan, mikä osaltaan herättää huolta ja epävarmuutta haastateltavien keskuudessa.

Haastateltavat peräänkuuluttivat, että suhteellisen pienillä muutoksilla Suomen pitovoimaa voitaisiin kehittää ja kansainvälisistä opiskelijoista sekä korkeakoulutetuista maahanmuuttajista voitaisiin pitää paremmin kiinni.

Luottamuksen osoittaminen ja inklusio: Käännetään jyrkkenevän yhteiskunnallisen keskustelun suunta ja varmistetaan, että kansainvälistä osaamista arvostetaan ja kansainvälisiä opiskelijoita arvostetaan yksilöinä.

”Luottakaa kansainvälisiin opiskelijoihin ja antakaa heille mahdollisuus.”

Kielivaatimusten lieventäminen ja kielikoulutukseen panostaminen: Työnantajia tulee kannustaa käyttämään englantia työkielenä, kun se on mahdollista ja tarjoamaan suomen kielen koulutusta työsuhteen aikana.

Lukukausimaksut koetaan liian suuriksi: Lukukausimaksuja tulisi alentaa ja tarjota joustavuutta maksuerien hoitamiseen. Lisäksi kansainväliset opiskelijat kaipaavat selkeämpää tietoa tukipalveluista ja saatavilla olevista apurahoista.

”Suurin osa täällä opiskelevista tuttavistani haluaa antaa jotain takaisin. Suurin osa tänne tulevista ihmisistä saapuu hyvillä aikomuksilla ja kokee olevansa onnekkaita, kun saavat asua täällä.”

SYLin politiikkasuositukset kansainvälisten opiskelijoiden työllistymisen ja toimeentulon parantamiseksi

Luodaan työnantajille kannustimeksi seteli, jolla tuetaan kansainvälisten opiskelijoiden palkkaamista ja kotimaisten kielten oppimista työn ohella

- Lisäksi työnantajien tulisi arvioida tapauskohtaisesti vaadittava kotimaisen kielen taitotaso kulloisenkin työtehtävän kannalta
- Työnantajien tulisi tarjota enemmän mahdollisuuksia suorittaa tiettyjä tehtäviä englanniksi.

Yliopistojen urapalvelujen riittävät resurssit täytyy varmistaa, jotta kansainvälisten opiskelijoiden tarvitsemaan tukeen voidaan vastata

- Yliopistojen, kaupunkien ja työnantajien väliseen yhteistyöhön täytyy panostaa, jotta kansainvälisten opiskelijoiden työelämään siirtyminen voidaan mahdollistaa tehokkaasti.
- Uraohjausta tulee kehittää, jotta jo opintojensa alkuvaiheessa olevat kansainväliset opiskelijat pääsevät oppimaan suomalaisen työelämän ominaispiirteistä, kuten verkostoitumisen tärkeydestä.

Syrjintää ja rasismia pitää torjua aktiivisesti työmarkkinoilla.

- Rekrytoinneissa on yhä painokkaammin hyödynnettävä positiivista erityiskohtelua ja anonyymia rekrytointia hakijoiden yhdenvertaisuuden edistämiseksi.
- Syrjinnän ja rasismin vastaisten strategioiden täytäntöönpanoa tulee edistää työpaikoilla aktiivisesti.

Kotimaisten kielten opiskelua tulee tukea aktiivisemmin opintojen aikana sekä valmistumisen jälkeen

- Varmistetaan, että opintosuunnitelmien rakenne mahdollistaa ja tukee kotimaisten kielten opiskelua ja varmistetaan riittävä resursointi laadukkaan ja käytännön läheisen kotimaisten kielten opetuksen järjestämiseen.
- Taataan valmistuneille Suomessa korkeakoulutuksen saaneille maahanmuuttajille mahdollisuus täydentää kieliopintoja maksuttomasti alumniopiskeluoikeuden kautta.

Yhteiskunnalliseen maahanmuuttajia kohtaan kiristyvään ilmapiiriin on puututtava ja varmistettava, että yhteiskunnan rakenteet eivät ylläpidä rakenteellista syrjintää

- Kansainvälisillä opiskelijoilla tulee olla sujuva pääsy luotettaviin, saavutettaviin ja yhdenvertaisiin peruspalveluihin. Palveluiden tulee olla saatavilla myös englanniksi soveltuvilta osin.

Selvitetään miten yhteiskunnan turvaverkkoja voidaan kehittää huomioimaan kansainväliset opiskelijat

- Suomen hallituksen tulee selvittää kansainvälisten opiskelijoiden ottamista toimeentulota turvaavan sekä tutkimuksen suorittamista ja Suomeen jäämistä taloudellisesti tukevan kannustimen piiriin.
- Toimeentulotukeen turvautuminen väliaikaisesti ennakoimattomissa elämäntilanteissa ei saa johtaa oleskeluluvan perumiseen.

Lukukausimaksujen kansallisia vaikutuksia tulee arvioida kriittisesti ja kansainvälisten opiskelijoiden hakemusmaksuista tulee luopua

- Selvitetään lukukausimaksujen vaikutuksia EU- ja ETA-maiden ulkopuolelta tulevien opiskelijoiden toimeentulolle sekä yliopistojen kansainvälisyydelle, taloudelle ja yhdenvertaisuuden toteutumiselle.
- EU- ja ETA-maiden ulkopuolelta tulevilta kansainvälisiltä opiskelijoilta ei peritä hakemuksen käsittelymaksuja.

Varmistetaan, että apurahoille on riittävästi rahoitusta, jotta useampi kansainvälinen opiskelija voi niitä hyödyntää

- Kehitetään kattava ja korkeakoulujen autonomiaa kunnioittava apurahajärjestelmän torjumaan lukukausimaksujen nousun kielteisiä vaikutuksia.

Epäeettiseen opiskelijarekrytointiin on puututtava ja harhaanjohtavasta markkinoinnista johtuvat kulut eivät saa kaatua kansainvälisten opiskelijoiden niskaan

- Korkeakoulujen tulee maksaa opiskelijoille vahingonkorvauksia, mikäli korkeakoulun käyttämä koulutusagentti on syyllistynyt harhaanjohtavan tiedon jakamiseen.
- Koulutusagenttien toimintaa tulee säännellä korkeakouluja velvoittavan auditointijärjestelmän kautta. Sopimuskumppaneita saisi käyttää vain mikäli he ovat läpäisseet auditoinnin.

SYL SUOMEN YLIOPPILASKUNTIEN LIITTO

Suomen ylioppilaskuntien liitto on opiskelijajärjestö, joka edustaa noin 150 000 opiskelijaa Suomessa. SYLin jäseniä ovat Suomen kaikkien yliopistojen ylioppilaskunnat. Ylioppilaskunta on julkisoikeudellinen yhteisö, jota säätelee yliopistolaki.

Saku Pesonen

Kansainvälisten asioiden ja EU-edunvalvonnan asiantuntija
040 017 4913
saku.pesonen@syl.fi

